

Moderne tijd

14 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Een economische verandering uit de bron is de overgang van huisnijverheid/kleinschalige productie naar industriële productie/massaproductie 1
- want Radcliff (als kind) helpt zijn vader en broers met het bewerken van katoen, terwijl hij later zelf een fabriek bezit 1
- Een sociale verandering uit de bron is de mogelijkheid om door succesvol ondernemen (snel) te stijgen op de maatschappelijke ladder 1
- want Radcliff blijkt in korte tijd te kunnen opklimmen van (eenvoudige) arbeider tot (rijke) fabrikant / tot landheer 1

15 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat:

- dit wetsvoorstel past bij (discussies over) de sociale kwestie / de gevolgen van de Industriële Revolutie 1
- volgens de (klassieke) liberale visie de overheid zo weinig mogelijk in moest grijpen in de economie/het privéleven (van burgers) / dat de overheid alleen tot taak had een nachtwakersstaat in stand te houden 1
- de leefomstandigheden van arbeidersgezinnen zouden kunnen verslechteren door deze wet, doordat zij de inkomsten uit de arbeid van hun kinderen zouden gaan missen (en daardoor in grotere armoede zouden raken) 1

16 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

2, 4, 1, 3, 6, 5

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- De buitenlandse politiek van Bismarck was gericht op het handhaven van het bestaande machtsevenwicht / was een alliantiepolitiek 1

- Het afbeelden van de drie Europese keizers als marionetten van Bismarck / Bismarck die als buikspreker de keizers zijn teksten laat zeggen 1

- geeft de mening weer dat deze politiek heeft geleid tot een toestand waarin Bismarck controle heeft over (willoze) Europese keizers / Bismarck de macht / de touwtjes in handen heeft 1

Opmerking

Alleen als de mening in de prent juist wordt weergegeven, wordt 1 scorepunt toegekend aan een juiste verwijzing naar de prent.

18 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Uit de foto (bron 10) blijkt dat de Duitse soldaten enthousiast aan de oorlog beginnen 1

- Uit het dagboekfragment (bron 11) blijkt dat er geen sprake meer is van enthousiasme / er pessimisme heerst over de lengte/de afloop 1

- De verklaring voor deze verandering is dat tussen 1914 en 1917 de Duitse opmars in het westen is vastgelopen / dat er veel slachtoffers zijn gevallen / dat tekorten merkbaar worden 1

19 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Volgens voorstanders zouden de investeringen van het Dawesplan leiden tot een herstel van de Duitse economie (en dus voordelig zijn voor iedereen) 1

- Volgens tegenstanders werd het Dawesplan gebruikt als een middel om Duitsland afhankelijker te maken van het buitenland / om te voldoen aan de herstelbetalingen / aan de eisen uit het Verdrag van Versailles (wat zij als negatief beoordeelden) 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 4</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aanschaf van de Volksontvanger op grote schaal mogelijk werd gemaakt door de lage prijs (gegeven 1) / de prijsverlaging (gegeven 2) / de afbetalingsregeling (gegeven 2) • waardoor de naziboodschap alle Duitsers kon bereiken / de Duitse bevolking (op eenvoudige wijze) kon worden geïndoctrineerd • er geen buitenlandse/alleen lokale/regionale zenders konden worden ontvangen (gegeven 3) / dat Goebbels voortdurend zelf aan het woord was (gegeven 4) • waardoor de informatiestroom aan de bevolking kon worden gecontroleerd / de censuur effectiever was 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
21	<p>maximumscore 1</p> <p>Kern van een juist antwoord is: De Duitse inval in Polen (die gezien wordt als het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog) kon plaatsvinden doordat Duitsland (door een non-agressiepact) werd gedekt door de Sovjet-Unie (die daarna zelf een deel van Polen bezette).</p>	
22	<p>maximumscore 3</p> <p>De juiste combinaties zijn: Fragment 1 hoort bij de ondertekening van SALT I. Fragment 2 hoort bij de toespraak van president Kennedy in Berlijn. Fragment 3 hoort bij het neerslaan van de Hongaarse Opstand. Fragment 4 hoort bij de Praagse Lente.</p> <p>indien vier combinaties juist</p> <p>indien drie combinaties juist</p> <p>indien twee combinaties juist</p> <p>indien minder dan twee combinaties juist</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
23	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is: Door de Marshallhulp konden de Verenigde Staten</p> <ul style="list-style-type: none"> • (als politiek motief) het communisme bestrijden / een buffer vormen tegen het communisme • (als economisch motief) de eigen landbouw/industrie/export bevorderen • Vanuit communistisch standpunt werd het Marshallplan gezien als een vorm van Amerikaans imperialisme / als een aanval op het communisme/de Sovjet-Unie / als een poging om het kapitalisme / de vrijemarkteconomie te versterken 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

bij 1:

- Chroesjtsjov stelt de afloop van de Cubacrisis voor als een grote overwinning voor de Sovjet-Unie, terwijl de Sovjet-Unie zich juist moest terugtrekken / de geïnstalleerde raketten op Cuba moest ontmantelen (wat hij weglaat, zodat zijn beeld eenzijdig is)

2

bij 2:

- Chroesjtsjov geeft aan dat confrontaties tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten door diplomatie/onderhandelen kunnen worden bezworen, wat het ontstaan van de detente kan verklaren, doordat beide partijen (ook de Sovjet-Unie) uit deze crisis concludeerden dat een ander beleid / ontspanning noodzakelijk was / diplomatiek overleg voordelen kon hebben

2

25 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Eppo Doeve laat Breznev Dubčeks veters aan elkaar vastknopen
- zodat de wedstrijd niet eerlijk gespeeld kan worden / zodat Dubček zal struikelen, want in de onderhandelingen met de Sovjet-Unie gaf Breznev de Tsjechoslowaakse partijleiding geen eerlijke kans om het communisme in Tsjechoslowakije te hervormen (zodat de Praagse Lente uitliep op een mislukking)

1

2

Opmerking

Alleen als het antwoord dat de veters worden vastgeknoopt is voorzien van een historisch juist argument, worden scorepunten toegekend.

26 maximumscore 1

Kern van een juist antwoord is:

Tot 1989 was sprake van de verdeling van Europa in twee ideologische blokken ('Oost-' en 'West-Europa'). / Na 1989 / Na de val van de Muur maakten de landen in Midden-Europa zich los uit het Oostblok en kregen ze een eigen geografische aanduiding.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- Het plaatsvinden van de maanlanding waardoor het lied *Space Oddity* beroemd werd, past bij het kenmerkend aspect 'de Koude Oorlog' waarvan de ruimterace een onderdeel was 1

bij 2:

- Bowies act als Ziggy Stardust past bij 'de sociale en culturele veranderingsprocessen van de jaren 1960', waarbij het meer geaccepteerd werd afwijkende kleding/uiterlijkheden te kiezen / waarbij er een jongerencultuur ontstond 1

Opmerking

Alleen als een kenmerkend aspect (en niet de naam van een tijdvak) uit de tweede helft van de twintigste eeuw wordt gecombineerd met een juiste toelichting, wordt telkens 1 scorepunt toegekend.